

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบการ การส่งเสริมพัฒนาการทางด้านการพูดภาษาไทย และภาษาอังกฤษ และผลของพัฒนาการ การส่งเสริมทางด้านการพูดภาษาไทย และภาษาอังกฤษ กรณีศึกษาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเด็กหญิง อายุ 4 ขวบ จำนวน 1 คน โดยใช้วิธีการศึกษาแบบมีส่วนร่วม และดำเนินการเก็บข้อมูลตามแผนปฏิบัติการ จำนวน 5 แผน รวมทั้งการใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมเข้ามาประกอบเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นความจริง สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นจะนำเสนอในรูปแบบของการพรรณนาอธิบายความ โดยใช้เกณฑ์การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นกรอบในการเขียนภายใต้การเข้าไปช่วยเหลือของมารดา

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า น้องพิมสามารถเรียนรู้ และพัฒนาความคิด ความเข้าใจไปในระดับพัฒนาการที่ดีขึ้นมาก เมื่อได้รับการช่วยเหลือ และส่งเสริมจากมารดา ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันกับน้องพิมในการพัฒนาความคิด น้องพิมสามารถเข้าใจ และแก้ปัญหาที่เกินกว่าระดับพัฒนาการทางสติปัญญาของเขาที่จะทำได้ ซึ่งผู้ศึกษาได้ใช้กระบวนการที่เข้าไปส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ตามแผนปฏิบัติการที่ได้วางไว้ อย่างมีขั้นตอน และสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน โดยผู้ศึกษาได้สร้างแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. สอดรับกับชีวิตประจำวัน (Daily life)

ผู้ศึกษาพบว่า การจัดสิ่งแวดล้อม มีส่วนในการเอื้ออำนวยต่อพัฒนาการทางภาษา เช่น การติดโปสเตอร์ไว้ในที่ที่ง่ายต่อการมองเห็น การใช้โต๊ะเขียนหนังสือที่มีตัวอักษรภาษาไทย และภาษาอังกฤษ การการใช้สื่อที่มีสีสัน และมีรูปภาพที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดความสนใจของน้องพิม เพื่อให้ น้องพิมสามารถมองเห็นอย่างเป็นรูปธรรม จะทำให้น้องพิมมีแรงจูงใจในการเรียนรู้

รวมไปถึงการใช้ประสบการณ์จริงในการสอน การสนทนากับน้องพิมพ์ และสิ่งสำคัญ ผู้ศึกษาต้องเข้าใจสภาพจิตใจ อารมณ์ และความสนใจในการเรียนรู้ของน้องพิมพ์ในขณะนั้น ซึ่งมีผลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ของน้องพิมพ์ จะเห็นได้ว่าผู้ศึกษาได้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ แต่บางครั้งน้องพิมพ์ไม่พร้อมที่จะเรียนรู้ แต่เมื่อกรณีศึกษาที่มีความพร้อมทั้งร่างกาย และจิตใจ จะสังเกตได้ว่ากรณีศึกษาจะสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว

2. สอดรับกับหลักสูตรการศึกษา

ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากตำราเรียนของชั้นปฐมวัย ซึ่งในบทเรียนจะเป็นเรื่องของตัวอักษรภาษาไทย และตัวอักษรภาษาอังกฤษ จำนวนนับ 1-10 คำศัพท์ภาษาอังกฤษอย่างง่าย และบทสนทนาภาษาอังกฤษที่เป็นประโยคสั้นๆ ผู้ศึกษาจึงได้นำบทเรียนที่น้องพิมพ์ได้เรียนในชั้นเรียนที่น้องพิมพ์ยังไม่เข้าใจในชั้นเรียน หรือยังไม่ได้เรียนรู้เท่าที่ควร ผู้ศึกษาจึงนำบทเรียนที่ต้องการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา เข้ามาปรับให้เข้ากับชีวิตประจำวันของน้องพิมพ์ เช่น หลังจากกลับจากโรงเรียน ผู้ศึกษาเปิดดูการบ้านของกรณีศึกษา พบว่าวันนี้เรียนเรื่อง ส่วนต่างๆของร่างกาย โดยครูสอนเป็นภาษาอังกฤษ แต่เมื่อถามน้องพิมพ์ ยังไม่เข้าใจ และไม่สามารถบอกได้ ผู้ศึกษาจึงคิดว่าจะทำอย่างไรเพื่อให้น้องพิมพ์เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว และจดจำคำศัพท์ได้ จึงได้นำโปสเตอร์รูปอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายที่มีสีสันสวยงาม ไปติดไว้ที่ฝาผนัง ที่สามารถมองเห็นได้ง่าย เมื่อน้องพิมพ์มีแรงจูงใจ และมีความสนใจในการเรียนรู้ ผู้ศึกษาจึงเลือกเวลาที่เหมาะสมที่น้องพิมพ์พร้อมที่จะเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น เมื่อน้องพิมพ์เกิดการเรียนรู้และมีความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ได้บ้างแล้ว การต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับบทเรียนที่ได้เรียนมาของน้องพิมพ์ก็จะค่อยๆ ลดลงไปเรื่อยๆ จนยุติไปในที่สุด

3. สอดรับกับพัฒนาการ

พัฒนาการและการเรียนรู้มีลักษณะที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน ผู้ศึกษาได้ศึกษาพัฒนาการของเด็กวัย 4 ขวบ เพื่อจะนำไปสู่พัฒนาการที่มากขึ้นของเด็กในวัยนี้ หรือผลักดันให้พัฒนาการเป็นไปในระดับที่สูงขึ้น กรณีศึกษาสามารถบอกชื่อ สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว และเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันได้ รวมไปถึงบทสนทนาสั้นๆ และคำศัพท์ภาษาอังกฤษอย่างง่ายๆ ได้ ผลจากการศึกษา ทำให้น้องพิมพ์สามารถบอกตัวอักษร ตัวเลข คำศัพท์ได้ น้องพิมพ์สามารถคิด เข้าใจ โดยผ่านสัญลักษณ์ที่ผู้ศึกษาได้ใช้เพื่อสื่อให้เข้าใจความหมาย และอาศัยเงื่อนไข บริบทสังคม และ

วัฒนธรรม ผลการศึกษาพบว่าเมื่อน้องพิมพ์เห็น ได้ยิน ได้คิดตาม น้องพิมพ์สามารถจำสิ่งที่ได้เรียนรู้ได้ดี และเมื่อน้องพิมพ์ต้องการความช่วยเหลือ ผู้ศึกษาก็จะเข้าไปมีบทบาทในการเกื้อหนุน ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับว่ากรณีศึกษาสามารถเรียนรู้ได้มากน้อยเพียงไร ผู้ศึกษาก็จะเข้าไปมีบทบาทมากเท่านั้น

ผลจากการใช้แผนปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของเด็กหญิงอายุ 4 ขวบนั้น พบว่า การส่งเสริมพัฒนาการจะมีประสิทธิภาพ และทำให้น้องพิมพ์ได้เรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้นนั้น จะขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันของน้องพิมพ์ การศึกษาบทเรียนที่น้องพิมพ์ได้เรียนรู้มาแล้ว และนำมาทำซ้ำ ดอกย้ำให้เกิดการจดจำ โดยการใช้สื่อต่างๆ นอกเหนือจากบทเรียนที่น้องพิมพ์ได้เรียนมาจากโรงเรียน การใช้สื่อที่น่าสนใจ จะทำให้น้องพิมพ์เกิดความสนใจ อยากเรียนรู้ จดจำได้ง่าย และเป็นการชี้นำที่จะทำให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยผู้ศึกษาต้องเข้าใจระดับขั้นพัฒนาการของน้องพิมพ์ จึงจะสามารถส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาได้ถูกต้อง ผู้ศึกษาจึงมีบทบาทที่สำคัญในการเกื้อหนุนพัฒนาการทางภาษาเป็นอย่างมาก จึงทำให้น้องพิมพ์มีระดับพัฒนาการที่ดีขึ้นกว่าระดับพัฒนาการที่เป็นจริงของน้องพิมพ์ น้องพิมพ์สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว และเข้าใจภาษามากยิ่งขึ้น จะอ้างอิงได้จากผลการศึกษาในเทอมที่ 1 น้องพิมพ์สอบได้คะแนน 45 จากคะแนนเต็ม 50 แต่หลังจากที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาจากมารดา ผลการศึกษาในเทอมที่ 2 น้องพิมพ์สอบได้คะแนน 50 จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน และได้เป็นที่ 1 ของห้อง จากนักเรียนจำนวน 24 คน

นอกจากนั้น การใช้กระบวนการพัฒนาการทางภาษา ในรูปแบบของวงจรการทำวิจัยปฏิบัติการ หรือ PAOR โดยผู้ศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการ จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าการใช้แผนปฏิบัติการนั้น สามารถทำให้น้องพิมพ์มีพัฒนาการทางภาษาที่ดีขึ้น เนื่องจาก ได้มีการวางแผนปฏิบัติการไว้ก่อน ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากบทเรียนของน้องพิมพ์ เพื่อจะได้ทราบว่าต้องใช้แผนปฏิบัติการอย่างไร ให้มีความเกี่ยวข้องกับบทเรียน และให้น้องพิมพ์ได้รับความรู้จากสิ่งที่ได้เรียนมามากยิ่งขึ้น ทำให้สามารถเพิ่มพูนความรู้ให้น้องพิมพ์ได้เป็นอย่างดี ถึงแม้ว่า เมื่อสถานการณ์ไม่เอื้ออำนวย หรือน้องพิมพ์ยังไม่พร้อมที่จะเรียนรู้ ผู้ศึกษาอาจต้องมีการปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติการสืบเนื่องจากแผนที่เตรียมไว้ไม่สามารถใช้ได้ น้องพิมพ์ไม่พร้อม เหน็ดเหนื่อยจากการเรียนที่โรงเรียนเป็นต้น ดังนั้น การทำ PAOR จึงไม่สามารถใช้แผนที่ตายตัวได้ ต้องขึ้นอยู่กับน้องพิมพ์เป็นสำคัญ ผู้ศึกษาไม่สามารถบังคับให้น้องพิมพ์ทำตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้ได้ทั้งหมด ดังนั้นจึงต้องปรับเปลี่ยนตามเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในขณะนั้นด้วย จึงจะทำให้ได้ผลดีที่สุด

จากผลการศึกษาพบว่า สิ่ง que ผู้ศึกษาได้รับจากกระบวนการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา และมีผลอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา อารมณ์มีส่วนเกี่ยวข้อง และมีความสัมพันธ์ต่อการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาเป็นอย่างมาก เมื่อผู้ศึกษาเกิดความวิตกกังวล กลัวว่าน้องพิมจะไม่สามารถเรียนรู้ไปตามแผนปฏิบัติการที่ได้กำหนดไว้ ทำให้เกิดความคาดหวัง ตั้งความหวังไว้ที่น้องพิมมาก สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความกดดัน แก่ผู้ศึกษา และน้องพิมทั้งสิ้น เด็กจะรู้สึกอึดอัด ถ้าเรากระตุ้นมากเกินไป โดยไม่ปล่อยโอกาสให้เด็กได้คิด เราจะคิดเอาเองว่าเด็กต้องการการช่วยเหลือ ทั้งที่บางครั้งเขาต้องการเวลาในการคิดแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แต่ผู้ศึกษาเร่งจะเอาคำตอบทำให้น้องพิมเกิดความสับสน และกลัว ไม่กล้าคิดในที่สุด เช่น จากบทเรียนที่น้องพิมได้เรียนมาจากโรงเรียน น้องพิมเรียน 1-10 แต่เมื่ออยากให้น้องพิมได้เรียนรู้เพิ่มเติม จึงสอนน้องพิมพูด 1-10 เป็นภาษาอังกฤษ ตัวแม่เองมีความคาดหวังว่าลูกจะต้องทำได้ ตามที่เราสอน ลูกต้องเรียนรู้ได้อย่างที่เราคิด จึงป้อนเนื้อหาไป โดยที่ไม่ได้คำนึงว่า น้องพิมพร้อมที่จะรับหรือไม่ พร้อมที่จะเรียนรู้หรือยัง สอนไปโดยที่ไม่ดูเวลาที่เหมาะสม น้องพิมกลับจากโรงเรียน ทำการบ้านเสร็จ น้องพิมยังอยากเล่นกับน้องแพน อยากดูการ์ตูนเพื่อเป็นการผ่อนคลาย แต่แม่กลับมองข้ามความต้องการของลูก ไม่ใส่ใจว่าลูกพร้อมหรือไม่ จึงทำให้การสอน ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง

เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้ศึกษาจึงได้ย้อนกลับมาคิดว่าสิ่งที่เราตั้งความหวังไว้กับลูก เพื่อที่จะส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาให้ลูก ไม่เป็นไปตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ จึงได้มีการเปลี่ยนแผนปฏิบัติการใหม่ จากเดิมที่ได้วางไว้ โดยการดูจากความพร้อม และใช้ยุทธศาสตร์อย่างอื่นเข้ามา เพื่อดึงดูดความสนใจ และทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างไม่เคร่งเครียดจนเกินไป และพบว่าการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เมื่อเจออุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาได้ คือ การหยุด และให้เวลาน้องพิม หรือ หยุดเพื่อให้อารมณ์คงที่ และเมื่อน้องพิมพร้อมที่จะเรียนรู้ เช่น เมื่อน้องพิมไม่พร้อม ยังไม่อยากเรียนรู้เพิ่มเติม แม่จึงชวนน้องพิมไปเดินเล่นที่สนามเด็กเล่น ให้น้องพิมได้ออกกำลังกาย และเพื่อเป็นการผ่อนคลายความเครียดจากการเรียนที่โรงเรียน พาน้องพิมไปทานไอศกรีมจะทำให้การส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาเปลี่ยนไปในแนวทางที่ดีขึ้น ถึงแม้ว่าบางครั้งต้องเปลี่ยนจากแผนปฏิบัติการที่ได้วางไว้ เพื่อให้การส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาได้ผลดีที่สุด ตามที่ได้วางแผนไว้

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาบทบาทของมารดาในการเกื้อหนุนพัฒนาการทางภาษาของเด็กหญิงอายุ 4 ขวบ สามารถนำมาอภิปรายได้ โดยมีประเด็นดังนี้

1. แนวคิดพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ ของ Vygotsky

คือ ระยะห่างระหว่างระดับพัฒนาการที่แท้จริง กับระดับศักยภาพของพัฒนาการที่กำหนด โดยผ่านการแก้ปัญหา ภายใต้คำแนะนำของผู้ใหญ่ หรือการร่วมมือช่วยเหลือกับเพื่อนที่มีความสามารถเหนือกว่า ซึ่งเด็กแต่ละคนจะมีพื้นที่รอยต่อพัฒนาการแตกต่างกัน จากแนวคิดของ Vygotsky จะสอดคล้องกับการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของน้องพิมพ์ ผู้ศึกษาต้องเข้าใจระดับพัฒนาการที่น้องพิมพ์มีอยู่ สิ่ง que ผู้ศึกษาได้ให้ความช่วยเหลือ เมื่อน้องพิมพ์ไม่เข้าใจ จำไม่ได้ หรือ ต้องการการชี้แนะ จะทำให้น้องพิมพ์สามารถทำได้ด้วยตัวเองในวันข้างหน้า เมื่อได้รับการเรียนรู้ที่ดี ก็จะทำให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษา เมื่อผู้ศึกษาเห็นว่าน้องพิมพ์ได้เรียนตัวเลข 1-10 แล้ว และได้สอนจนกระทั่งน้องพิมพ์สามารถบอกจำนวน 1-10 ได้ โดยไม่ต้องเรียงลำดับ เห็นว่าน้องพิมพ์สามารถเรียนรู้ได้มากขึ้นไปอีก จึงได้เสริมด้วยการสอนเลข 1-10 เป็นภาษาอังกฤษ ครั้งแรกสอนโดยการให้พูดตาม ทำซ้ำหลายครั้ง และได้ใช้วิธีการนับจำนวนโดยใช้สื่อเข้ามามีบทบาท เพื่อให้่ายต่อการจดจำ และน่าสนใจ ทำให้เกิดการอยากเรียนรู้ ผู้ศึกษาให้ ดินสอแท่งสี เขียวมาและให้น้องพิมพ์นับตามจำนวน โดยใช้ภาษาอังกฤษ ครั้งแรกอาจติดขัดอยู่บ้าง แต่เมื่อได้รับการช่วยเหลือ น้องพิมพ์สามารถพูดได้เองตั้งแต่ 1-10

จะเห็นได้ว่า การที่ผู้ศึกษาเข้าไปมีบทบาทในการช่วยเหลือในครั้งแรก ครั้งต่อไปน้องพิมพ์สามารถนับจำนวนเป็นภาษาอังกฤษได้เอง โดยผู้ศึกษาไม่จำเป็นต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของน้องพิมพ์ ทำให้เห็นว่าน้องพิมพ์มีพัฒนาการที่ดีขึ้น จากพัฒนาการเดิมที่มีอยู่

2. การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้

เพื่อให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน ตลอดจนการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ผู้ศึกษาได้จัดสิ่งแวดล้อมรอบตัวน้องพิมพ์ เช่น การนั่งทำการบ้านบนโต๊ะหนังสือที่มีตัวอักษร A-Z, การใช้สื่อที่มีรูปภาพที่ตรงกับตัวอักษรภาษาไทย และภาษาอังกฤษ, การพาน้องพิมพ์ไปเที่ยวสวนสัตว์, การใช้สื่อ VCD ในการสอน สิ่งต่างๆเหล่านี้ เพื่อให้สามารถเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น และเกี่ยวข้องกับบทเรียนที่

น้องพิมได้เรียนมาจากโรงเรียน รวมไปถึงบุคคลที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับน้องพิม สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะทำให้น้องพิมสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว จะทำให้พัฒนาการทางภาษาของเด็กดีมาก ยิ่งขึ้น เด็กจะได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมที่ผู้ศึกษาได้จัดขึ้น ซึ่งจะสอดคล้องกับทฤษฎีของ Vygotsky

จากการวิเคราะห์จากผลการศึกษา พบว่าเมื่อน้องพิมได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้น้องพิมมีความสนใจ ใฝ่เรียนรู้มากยิ่งขึ้นกว่าการสอนในห้องเรียน และช่วยพัฒนาการทางภาษาของน้องพิมดีมากยิ่งขึ้น

3. การเรียนรู้ท่ามกลางการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

น้องพิมได้รับการเอาใจใส่ ดูแล ช่วยเหลือจากมารดา จะช่วยทำให้เด็กได้รู้จักคิด และสามารถเรียนรู้ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด ซึ่งทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับบริบททางสังคมที่จะเอื้อให้เกิดปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน สอดคล้องกับวิทยานิพนธ์ของพิมพ์ศิริ ก้อนศิลา (2546) เรื่อง พัฒนาการทางภาษาของเด็ก: น้องพิมเด็กอายุ 2 ขวบ ซึ่งพบว่าเด็กสร้างวลีประโยคบอกเล่า จากตัวแบบ (มารดา) และเชื่อมโยงประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน จากกิจกรรมภายในบ้าน กิจกรรมเสริม กิจกรรมประจำวัน การเดินทางท่องเที่ยว และการเล่น ปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ ระดับสติปัญญา ความสัมพันธ์ในครอบครัว สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการทางภาษา และบทบาทของแม่

นอกจากนั้น แม่ยังเป็นตัวอย่างที่ดี ที่จะมีอิทธิพลต่อลูก ที่จะเลียนแบบ ทั้งในด้านการกระทำ ความประพฤติ วิธีคิด และการแก้ปัญหา เด็กจะมีพัฒนาการทางภาษาที่ดีได้ นอกจากการช่วยเหลือจากแม่และผู้ใกล้ชิดแล้ว เด็กยังใช้วิธีเลียนแบบ เพื่อจะได้แก้ปัญหาในโจทย์ที่ไม่สามารถหาคำตอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Vygotsky ที่อธิบายว่า บทบาทของการเลียนแบบ มีความสำคัญต่อการเรียนรู้และพัฒนาการ เด็กจะเลียนแบบวิธีแก้ปัญหา โดยสร้างความเข้าใจขึ้นภายในตนเอง อันเป็นการขยายสิ่งที่เรียนรู้แล้ว ไปสู่สิ่งที่เรียนรู้ใหม่ เด็กอาจจะยังไม่สามารถเข้าใจได้ในขณะนั้น แต่จะเลียนแบบวิธีการแก้ปัญหาลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป

สรุปได้ว่าแม่มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือ เพื่อส่งเสริมความรู้ที่มีอยู่เดิมให้ลูก และยังช่วยให้ลูกได้พัฒนาความรู้ไปในระดับที่ยากเกินกว่าระดับพัฒนาการที่แท้จริงของเขา บนพื้นฐานที่ว่าแม่จะต้องเข้าใจว่าลูกมีความรู้ในระดับใด และสามารถเพิ่มพูนให้ได้มากแค่ไหน เพราะเด็ก

แต่แต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้แตกต่างกันไป โดยอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์กับแม่ และคนรอบๆข้าง เพื่อคอยให้ความช่วยเหลือ

จากผลการศึกษา ผู้ศึกษาได้ชวนน้องพิมพ์ทองตัวอักษรภาษาไทย จาก ก-ฮ น้องพิมพ์เริ่มบอกตั้งแต่ ก แต่พอถึง ท น้องพิมพ์ไม่สามารถท่องต่อไปได้ หยุดคิดอยู่สักพักหนึ่ง แล้วหันกลับมาถามแม่ว่า ตัวต่อไปคืออะไร ผู้ศึกษาจึงใช้วิธีชี้แนะให้น้องพิมพ์เดินไปดูโปสเตอร์ที่ติดไว้ที่ประตู ซึ่งเป็นตัวอักษรภาษาไทย พร้อมรูปภาพ ที่สามารถสื่อถึงตัวอักษรต่างๆได้ น้องพิมพ์ได้เห็นภาพซึ่งเป็นสิ่งสามารถบ่งบอกว่า เป็นคนแก่ สื่อไปถึงตัว ผ น้องพิมพ์จึงสามารถท่องต่อไปได้จนจบ ครั้งที่ 2 ผู้ศึกษาได้ชวนน้องพิมพ์ท่อง ก-ฮ อีกครั้งหนึ่ง น้องพิมพ์เริ่มท่อง ก จนกระทั่งไปหยุดที่ ท อีกครั้ง แต่ครั้งนี้ น้องพิมพ์หยุดคิด แต่ไม่ได้หันกลับมาถาม เขาแก้ปัญหาโดยการเดินไปดูที่โปสเตอร์ อย่างที่เคยชี้แนะให้ทำครั้งก่อน แล้วเดินมาท่อง จนจบ ฮ จะเห็นได้ว่า น้องพิมพ์สามารถใช้การเลียนแบบ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะนั้นได้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่จะคิดแก้ปัญหาด้วยตัวเอง ซึ่งเป็นการพัฒนาความคิด เพื่อจะเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น

4. ระดับขั้นพัฒนาการ

การที่ผู้ศึกษาจะเข้าไปช่วยเหลือ เพื่อส่งเสริมความรู้ให้น้องพิมพ์ ผู้ศึกษาได้เชื่อมโยงกับระดับสติปัญญาของน้องพิมพ์ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Bruner (อ้างใน สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2544) เชื่อว่า โครงสร้างสติปัญญามีมาตั้งแต่เกิด ในวัยทารกโครงสร้างสติปัญญายังไม่ซับซ้อน แต่เมื่อเด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมจะทำให้โครงสร้างทางสติปัญญา มีการขยายตัวและซับซ้อนขึ้น ทักษะทางภาษาเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของโครงสร้างทางสติปัญญา ดังนั้นหากเด็กได้รับการพัฒนาการทางภาษาที่ดี ก็จะส่งผลถึงระดับสติปัญญาของเด็กด้วย นอกจากนั้นในทฤษฎีของ Piaget ยังได้แสดงให้เห็นว่าเด็กวัยนี้มีโครงสร้างสติปัญญาที่จะใช้สัญลักษณ์แทนวัตถุสิ่งของที่อยู่รอบๆ ตัวได้ หรือมีพัฒนาการทางด้านภาษา คือเริ่มพูดเป็นประโยค และเรียนรู้คำต่างๆ เพิ่มขึ้น ผู้ศึกษาจึงได้สอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยผ่านรูปภาพเพื่อให้น้องพิมพ์สามารถมองภาพ คิดตามภาพ และสามารถบอกได้ว่าเป็นรูปอะไร เชื่อมโยงไปถึงว่าสัตว์ในรูปภาพมีชื่อเรียกภาษาอังกฤษว่าอย่างไร แล้วค่อยบอกคำศัพท์ที่ถูกต้องได้

จากข้อมูลที่ได้ทำการศึกษา จะเห็นว่าผู้ศึกษาสามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยวิธีการที่เหมาะสมให้กับน้องพิมพ์ ตามระดับสติปัญญาของน้องพิมพ์ ให้น้องพิมพ์มีผลึกษาได้เรียนรู้ใน

ทักษะอย่างง่ายก่อน โดยเริ่มจากการสอนตัวอักษรภาษาไทย และตัวอักษรภาษาอังกฤษก่อน แล้วค่อยๆ ใช้นิทานที่ยากขึ้น โดยการจับแต่ละตัวอักษรในภาษาไทย และภาษาอังกฤษมาผสมเป็นคำศัพท์ต่างๆ จะเห็นได้ว่าผู้ศึกษาเริ่มจากทักษะที่ง่ายก่อน และค่อยๆ พัฒนาเป็นทักษะที่ยากยิ่งขึ้นต่อไป

5. วัฒนธรรม จากแนวคิดของ Vygotsky

เด็กจะปรับเปลี่ยนความคิด ความเข้าใจ ไปตามประสบการณ์ที่ได้รับจากสังคม และวัฒนธรรมของเขา จนกระทั่งสร้างความรู้ขึ้นมา ทำให้เด็กมีกระบวนการทางปัญญาในระดับสูงขึ้น (Higher Mental Functions) ซึ่งแต่ละวัฒนธรรมจะถ่ายทอดลักษณะเฉพาะของความเชื่อ และค่านิยมในวัฒนธรรมนั้นๆ ไปสู่เด็ก ทำให้เขาเห็นว่า เขาคิดอะไร และควรคิดอย่างไรจึงจะเหมาะสม จะเห็นได้ว่า นื่องพิมได้รับความรู้มาจากโรงเรียน ทำให้มีความคิด ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนมา ที่จะต้องใช้ในชีวิตประจำวันในรูปแบบของเขา ตามบริบทเชิงสังคมวัฒนธรรม และเมื่อผู้ศึกษาเรียนรู้และเข้าใจในบริบทของนื่องพิม ทำให้สามารถคิดวิธีการสอน เพื่อจะส่งเสริมต่อยอดความรู้ให้แก่ นื่องพิม เพื่อจะได้เรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น และสามารถพัฒนาต่อไปได้

จากการศึกษา ผู้ศึกษาทราบว่าสิ่งที่นื่องพิมได้รับมาจากโรงเรียน คือการใช้ตัวเลข วิธีการนับจำนวน จึงได้เชื่อมโยงกับวิถีชีวิต โดยการนำบทเรียนเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของนื่องพิม ไม่ว่าจะเป็นการใช้โต๊ะที่มีตัวเลข การเสริมความรู้ในขณะที่กำลังทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ในการเดินทาง เมื่อพบเจอสิ่งที่สามารถสอดแทรกความรู้ หรือส่งเสริม เพิ่มเติมได้ ผู้ศึกษาก็พยายามเพิ่มเติม และช่วยเหลือในสิ่งที่นื่องพิมยังไม่รู้ หรือยังจำไม่ได้ เพื่อให้นื่องพิมได้ติดตาม และฝึกพัฒนาการทางภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ความพร้อมในการเรียนรู้

นอกจากประเด็นต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว สิ่งสำคัญในการเรียนรู้อีกประการหนึ่งคือความพร้อม ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี โดยมุ่งเน้นให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถที่แตกต่างกันระหว่างบุคคล ผู้ศึกษาเห็นความสำคัญต่อการเรียนรู้ เนื่องจากจะต้องมีความพร้อมในการเรียนรู้ทั้งร่างกาย และจิตใจ คือ มีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย ช่วยเหลือตนเองได้สมกับวัย มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข เมื่อมีความพร้อมทั้งสองด้านแล้ว การเรียนรู้จึงจะประสบผลสำเร็จ

อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษา พบว่า เมื่อผู้ศึกษาต้องการเสริมความรู้จากที่น้องพิมพ์ได้เรียนมา และเวลานั้นน้องพิมพ์ไม่พร้อมที่จะเรียนรู้ อันเกิดจากการเมื่อยล้าจากการเรียนที่โรงเรียน กลับถึงบ้านแล้วแต่น้องพิมพ์อยากพักผ่อน อยากดูโทรทัศน์ อยากรับประทานอาหาร ยังไม่พร้อมที่จะรับการเรียนรู้ น้องพิมพ์จะไม่ได้รับความรู้ที่เราต้องการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาเลย แต่เมื่อน้องพิมพ์พร้อม เช่นเวลาหลังจากดูการ์ตูนเสร็จ อิ่มจากการรับประทานอาหาร หรือก่อนเข้านอน ซึ่งเป็นเวลาที่พร้อมสำหรับการเรียนรู้ของน้องพิมพ์ เด็กจะสามารถจดจำ สิ่งที่เราได้ศึกษาได้ดีกว่า ตอนที่ยังไม่พร้อม ดังนั้นเวลาที่จะส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ผู้ศึกษาก็ต้องดูถึงความพร้อมของน้องพิมพ์ด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. ผู้ศึกษา ในฐานะบทบาทของแม่ เห็นว่าควรจะทำให้การสอน หรือการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของเด็ก เช่น การใช้ภาษาอังกฤษในการพูดคุย ในชีวิตประจำวัน
2. ควรเลือกเวลาที่เหมาะสมในการเรียนรู้ เด็กบางคนไม่พร้อมที่จะเรียนรู้ จึงต้องดูสภาพแวดล้อม และความเหมาะสมของเวลา ในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา
3. ควรเปลี่ยนวิธีการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ให้มีความหลากหลาย เช่น อาจใช้สื่อที่มีความแตกต่างกันออกไป ในแต่ละครั้ง เพื่อจะทำให้เด็กมีความสนใจในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น
4. เด็กแต่ละคน มีพัฒนาการที่ต่างกัน วิธีการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาของน้องพิมพ์ อาจจะไม่ใช้ได้ผลในเด็กบางคน จึงต้องดูความแตกต่างของเด็กแต่ละคน และปรับวิธีการให้มีความเหมาะสมกับเด็กแต่ละคน